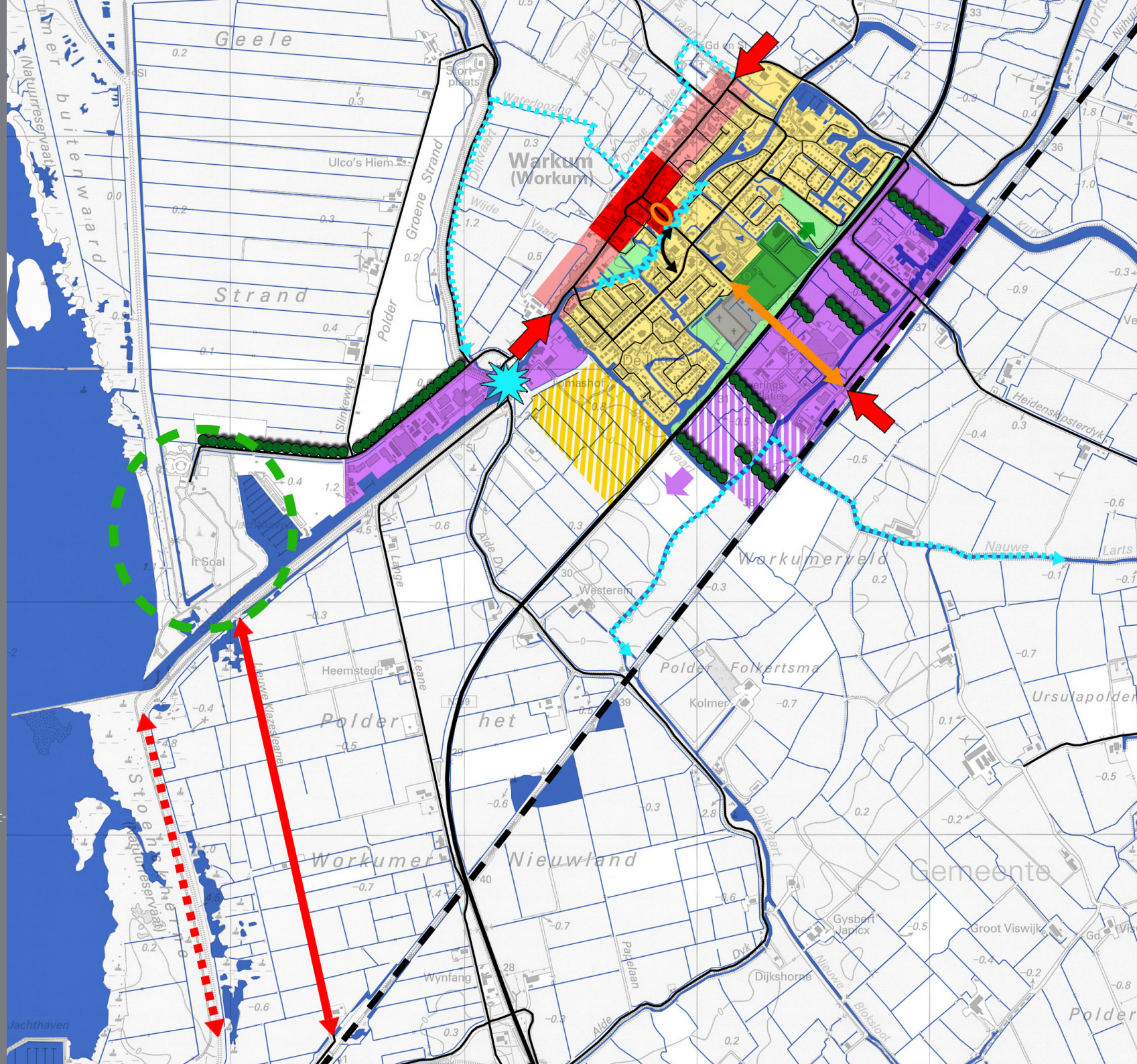

Stadsvisie Workum

Visiekaart Workum

- Wonen
- Uitbreiding wonen
- Bedrijven
- Uitbreiding bedrijven
- Mogelijke uitbreiding bedrijven
- Concentratie centrumgebied voorzieningen
- Aanloopgebieden
- Toegangspoorten
- Groenstructuur
- Begraafplaats
- Wegenstructuur
- Spoor
- Herinrichting "Begine"
- Opwaardering route station-centrum
- Gewenste langzaamverkeersverbinding
- Te behouden bundelingsgebied sport
- Mogelijke uitbreiding sport
- Waterstructuur
- Uitbreiding vaarroutes kleine bootjes
- Opwaardering capaciteit sluis
- Onderzoeksgebied passantenplaatsen met voorzieningen
- Opwaardering fietsroute
- Mogelijk alternatief fietsroute
- Opwaardering omgeving "it Soal"
- Verbeteren landschappelijke inpassing

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	5
2. WAT IS WORKUM NU ?	
Terugblik	7
Feiten & cijfers	9
Wat is er goed ?	11
Wat kan nog beter ?	13
3. WAT KOMT ER OP ONS AF ?	
Ontwikkelingen	15
Trends	19
4. WAAR GAAN WE VOOR ?	
Mensen & cultuur	23
Wonen	25
Werken	27
Voorzieningen	29
Sport, onderwijs en cultuur	31
Toerisme & recreatie	33
De openbare ruimte, het verkeer & het parkeren	37
Natuur, landschap & landbouw	39

Analysefase

- ➔ Startgesprek met stuurgroep
- ➔ Quick-scan en stellingen
- ➔ Stuurgroep
- ➔ Klankbordgroep en inwoners

Fases van het proces

➔
scholen-
project

Planvormingsfase

- ➔ Concept stadsvisie
- ➔ Stuurgroep
- ➔ Klankbordgroep en bewoners
- ➔ Stadsvisie

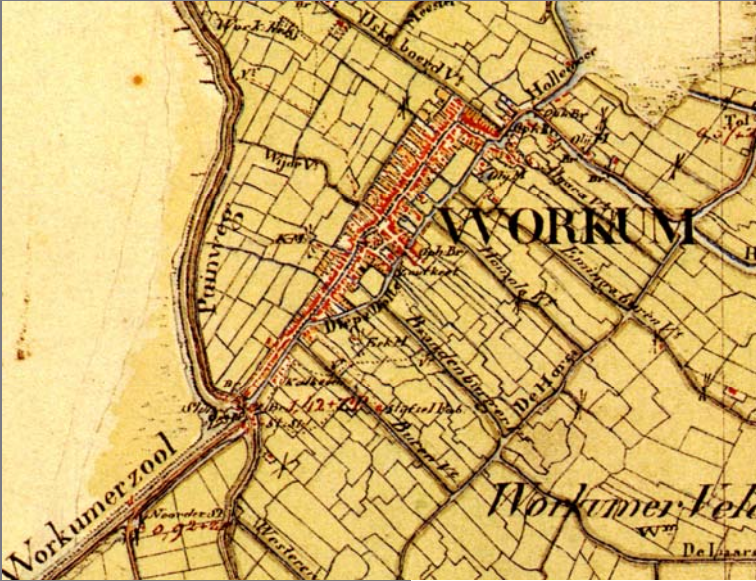

Beelden van het scholenproject en de discussieavond

1. INLEIDING

Voor u ligt de stadsvisie voor Workum; een visie van en door de bewoners van de stad. Een visie die pakweg 15 jaar vooruit kijkt en ontwikkeld is via een bijzonder proces. De vereniging voor Plaatselijk Belang heeft een aantal mensen met een gevarieerde kennis en achtergrond gevraagd om zitting te nemen in een stuurgroep die de ontwikkeling van de stadsvisie leidt. Bewoners en organisaties zijn op een tweetal avonden uitgenodigd om hun inbreng te leveren. Ook is een algemene uitnodiging geplaatst om via het internet op stellingen te reageren. En, last but not least, zijn de basisscholen gevraagd om over de toekomst van Workum na te denken. In de hoogste groepen van de basisscholen is aan een project gewerkt synchroon aan de ontwikkeling van deze visie. Zó is de stadsvisie in heel wat huishoudens onderwerp van gesprek geworden.

Bij het proces is professionele ondersteuning gevraagd van bureau BügelHajema Adviseurs. De concept stadsvisie is het resultaat van alle genoemde inspanningen. Deze concept visie is op de website van Plaatselijk Belang gezet, waardoor nogmaals de kans bestond om op de visie te reageren. De eindversie geeft houvast voor beleid en inspanningen in de komende periode. Dit geldt zowel voor de inspanningen van de vereniging voor Plaatselijk Belang als voor de gemeente, aan wie deze visie zal worden overhandigd.

Historische kaart
1853-1856

Noard
ca. 1910

2. WAT IS WORKUM NU ?

Terugblik

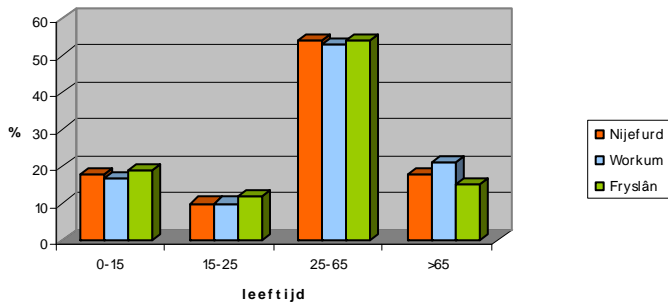
In de kleigebieden van het Friese Westergo vinden al voor het begin van de jaartelling de eerste vestigingen plaats van vissers en veehouders. Als woonplaats dienen natuurlijke, door opslibbing gevormde verhogingen in het landschap (kwelderruggen). Zo ontstond ook de eerste aanzet voor Workum.

Van een agrarische vestiging in de zuidwestelijke kwelders van Friesland werd Workum in de late Middeleeuwen een belangrijk scheepvaartcentrum. Bepalend daarvoor was de ligging aan het watertje de Wymerts; het tegenwoordige Noard en Súd dat de verbinding vormde tussen de Zuiderzee en de Friese binnenmeren. Langs de oevers van dit water en de vaarwegen en afwateringen aan weerszijden, heeft de stad zich geleidelijke verdicht en uitgebreid, waarbij de oorspronkelijke agrarische kernen werden opgenomen in de stad.

Het vroege Workum was zeevaartcentrum, overslaghaven en handelsplaats. Er ontstond een eigen scheepsbouwnijverheid, potten- en pannenbakkerij en een betekenis voor de visserij.

Van het oude vaartensysteem is veel verloren gegaan, maar het patroon van deze vaarten is in de huidige stad nog goed herkenbaar. De grootste verandering van de stad vonden globaal genomen in de laatste eeuw plaats. De aanleg van het spoor en de provinciale weg, de groei van de stad in de vorm van woon- en werkgebieden en de toenemende betekenis van recreatie en toerisme waren belangrijke ontwikkelingen. Workum groeide vooral aan de zuid- en zuidoostkant van de historische stad en had en heeft een duidelijke verzorgende functie voor een ruimere omgeving.

bevolkingsamenstelling (2007)

Bedrijventer-
rein Horsa en
Burevaart

Feiten & cijfers

Workum had op 1 januari 2008 ruim 4300 inwoners en ruim 1900 woningen. De bevolkingsamenstelling van Workum wijkt nauwelijks af van die van Nijefurd of Fryslân. Er is een lichte ondervertegenwoordiging van de categorie kinderen en een lichte oververtegenwoordiging van de categorie 65+ers.

Workum beschikt over circa 50 hectare bedrijventerrein en is daarmee een van de grote vestigingsplaatsen voor bedrijven in het zuidwesten van Friesland. Binnen Nijefurd levert Workum het hoogste aantal arbeidsplaatsen met name in de sectoren commerciële en niet commerciële dienstverlening en industrie.

Workum beschikt over een vrij volledig pakket voorzieningen met detailhandel in de food en non-food sector, het gemeentehuis, basisonderwijs, eerste-lijnszorgvoorzieningen en overdekte en niet-overdekte sportvoorzieningen.

Met een haven en de verblijfsrecreatie in het gebied it Soal heeft Workum ook een duidelijke positie in het aanbod aan overnachtingsmogelijkheden in dit deel van Friesland.

Het Jopie
Huismanmuse-

Recreatie en
ruimte

Landschap en
natuur

De binnenstad

Wat is er goed ?

Workum is een parel aan de IJsselmeerkust, één van de poorten voor waterrijk Friesland, één van de Friese 11 steden, een beschermd stadsgezicht, gelegen in een Nationaal Landschap temidden van prachtige natuurgebieden. Ook is Workum aardewerkstad, de stad van het Jopie Huismanmuseum en van de historische scheepstimmerwerf.

Maar boven alles is Workum een stad waar het goed wonen en vertoeven is, een plek waar de leefbaarheid goed is, de voorzieningen nog redelijk op orde zijn en waar het verenigingsleven een bloeiend bestaan kent.

Parkeren in het centrum

Drukke bij de sluis

Omgeving surfcentrum it Soal

Wat kan nog beter ?

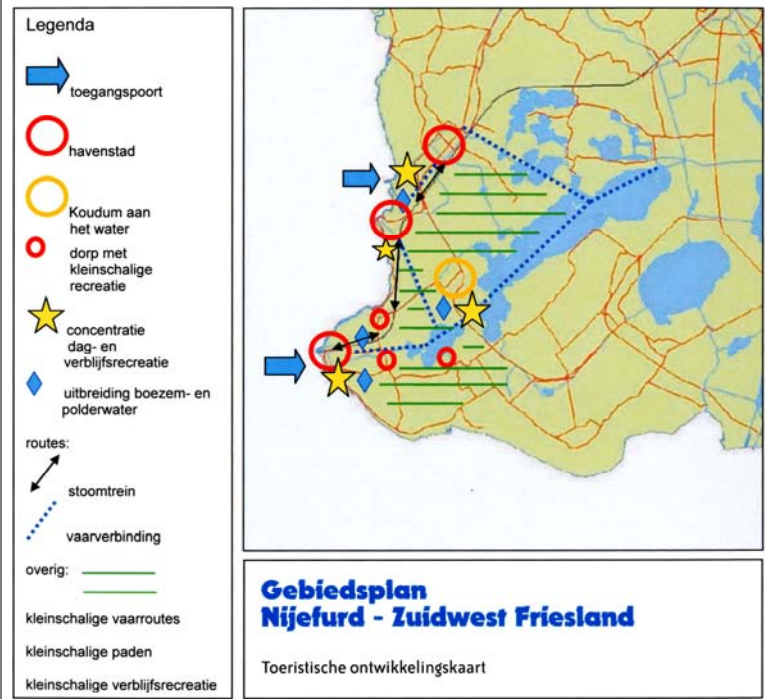
Natuurlijk kunnen er ook nog dingen beter. Workum heeft heel wat kanskaarten in huis op het gebied van recreatie en toerisme maar de toerist wordt nog niet optimaal ontvangen. Denk daarbij aan:

- wachttijden bij de sluis;
- betaling van bruggelden per brug;
- het aanzien van de omgeving van de havenkom en het bedrijventerrein it Soal;
- beperkte mogelijkheden om op mooie plekken aan te leggen;
- beperkte sanitaire voorzieningen;
- beperkt aanbod slechtweervoorzieningen en een kort toeristisch seizoen;
- toegankelijkheid en parkeermogelijkheden van de (binnen-)stad;

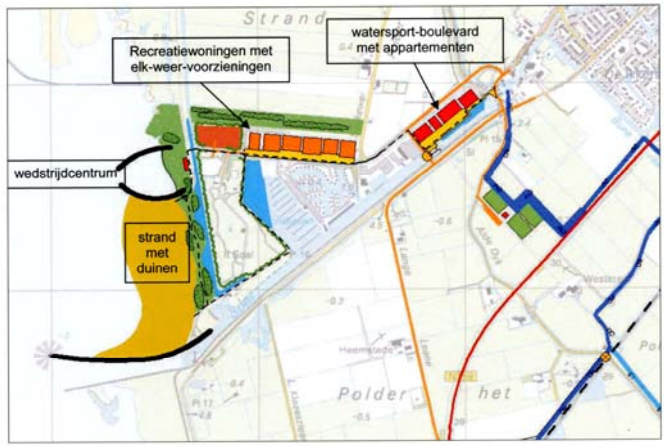
Ook valt er zeker nog wat te wensen op het gebied van accommodaties. Aandachtspunt is de onderhoudstoestand en capaciteit van de scholen en de overdekte sportaccommodaties. Ook de capaciteit van de kinderopvang en buitenschoolse opvang is een knelpunt.

Voor het aanzien van Workum verdient het beeld vanaf de provinciale weg richting het bedrijventerrein aandacht, het beeld van de havenkom en bedrijventerrein it Soal en de attractiviteit van de route van station naar stad.

De stad kent enkele probleemplekken zoals de vervallen boerderij aan de Algerabuorren en het NOBA-complex die ook om een opwaardering vragen.

Gebiedsplan Nijefurd—Zuidwest Friesland

3. WAT KOMT ER OP ONS AF ?

Kijken naar de toekomst van de stad betekent ook aandacht voor ontwikkelingen en trends.

Ontwikkelingen

Voor Workum en omgeving zijn plannen in de maak.

Allereerst is er het gebiedsplan Nijefurd-Zuidwest Friesland; Natuurlijk Gastvrij. Dit plan richt zich op de versterking van de toegangspoorten vanaf het IJsselmeergebied naar de Friese Meren en op kleinschalige versterking van de toeristisch-recreatieve betekenis van het binnenland. Er is een sterke verwevenheid met de tweede fase van het Friese Merenproject dat gericht is op de versterking van de watertoegangen van Friesland (poorten) en op verbeteringen van het waterfront van kernen.

Belangrijke plannen voor Workum zijn:

- invalspoort Workum vanuit water; nieuwe schutsluis, passantenligplaatsen aan beide zijden van de sluis, verplaatsen mestdrogerij, ontwikkelen watersportboulevard op vrijkomende ruimte;
- aantrekkelijker maken van omgeving it Soal;
- Noordelijke strekdam om verzandingsproblemen tegen te gaan;
- verbetering van de hoogte van de zeewering;
- verbetering route tussen it Soal en de oude stad;
- opwaardering camping, wedstrijdcentrum jollen, kite-surfers etc.

Er zijn ook plannen voor de provinciale weg N359. Bij Workum is recent een rotonde gerealiseerd en zal nog een T-aansluiting worden gemaakt ter hoogte van de Trekwei. De provinciale weg in de omgeving van Workum is daarmee weer voor een lange tijd in orde.

De Súderseleane langs It Soal

De entree van Workum vanaf het water

Op lange termijn wil de provincie de weg Bolsward-Balk opwaarderen tot een stroomweg. Voor het wegvak Workum-Balk is deze ombouw echter nog lang niet aan de orde. Deze ontwikkeling is nog zo ver weg, en daardoor ook nog erg afhankelijk van andere ontwikkelingen zoals de omvang van de verwachte bevolgingskrimp, dat het op dit moment niet verstandig is hier op vooruit te lopen.

Krimp (met leegstand als gevolg)

Vergrijzing

Mobiliteit

Trends

Krimp

De bevolking in Nederland gaat krimpen. Dit komt omdat er minder kinderen geboren worden. Krimp wordt het eerst gemerkt in de beroepsbevolking, daarna in het inwonertal en in derde instantie ook in de woningvoorraad. Voor de regio waarin Nijefurd is gesitueerd wordt verwacht dat rond 2025 een afnemende behoefte aan woningen ontstaat. Tot die tijd bestaat er vooral vanwege de gezinsverdunding nog een groeiende behoefte aan woningen.

Vergrijzing

Door de afname van het aantal geboorten en de toename van de levensverwachting vergrijst Nederland. Nu is één op de zeven mensen 65+ maar over 15 á 20 jaar is dit al één op de vijf. Dit betekent minder werkenden, meer mensen met vrije tijd en een grotere behoefte aan zorg.

Mobiliteit

Een trend die al geruime tijd speelt maar nog steeds gaande is, is onze toenemende mobiliteit. Al jaren groeit het aantal auto's harder dan het aantal inwoners van ons land. Wij zijn mobiele consumenten en afnemers van diensten. Daardoor zijn wij in staat keuzes te maken. Dit doen wij volop; zowel op het gebied van commerciële voorzieningen als op het gebied van bijvoorbeeld zorg. Deze keuzes zijn een belangrijke factor in de schaalvergroting die op veel terreinen optreedt. Deze keuzes noodzaken ook tot een afgewogen aanbod van voorzieningen en diensten met de juiste balans tussen enerzijds afstand en bereikbaarheid en anderzijds kwaliteit of specialisme.

Digitalisering

Teruglopende
inkomsten van
de overheid

Stijgend peil
IJsselmeer

Digitalisering

Ook digitalisering is een trend die een steeds belangrijker stempel drukt op onze samenleving. Kijken wij 15 jaar achteruit in plaats van vooruit, dan blikken wij terug naar een e-mailloze tijd en een tijd waarin mobiele bereikbaarheid was voorbehouden aan bijzondere beroepen zoals die van een huisarts of een taxichauffeur. Het digitaal verzorgen van diensten, het winkelen via internet, het werken op afstand zijn zeker zaken die in de komende periode in populariteit zullen winnen.

Teruglopende inkomsten van de overheid

Doordat tengevolge van de krimp minder woon- en werkgebieden zullen worden ontwikkeld vervalt ook een bron van inkomsten voor de overheden. Daarbij komt dat naar algemeen wordt aangenomen vanaf 2011 gekort zal gaan worden op de gemeentefondsen.

Energie & klimaat

Energieopwekking uit fossiele bronnen wordt een steeds kostbaardere zaak. Door de groei van de energievraag en het gebruik van fossiele brandstoffen stijgt de uitstoot van broeikasgassen. De gevolgen daarvan zijn bekend: onze zeespiegel stijgt, het weer wordt grilliger, natter en warmer. Mede ten gevolge van deze problematiek zijn er plannen het peil van het IJsselmeer te laten stijgen wat consequenties heeft voor de IJsselmeerdijk.

Markt in Workum

4. WAAR GAAN WE VOOR ?

Workum is een parel aan de IJsselmeerkust; een historische plek in een waardevol landschap, een plek waar het goed leven is en waar zeker ook wat te beleven valt. Die leefbaarheid willen we behouden en dat beleven willen we versterken, met respect voor de schaal en sfeer die Workum kenmerkt. Deze ambitie is nader uitgewerkt in thema's.

Mensen & cultuur

Workum is een plaats waar het prettig wonen en werken is. Dat heeft onder meer te maken met een mooie stad in een mooi landschap met een redelijk goed voorzieningsniveau. Maar nog veel meer heeft dit te maken met de betrokkenheid en bereidwilligheid van mensen; jong en oud, met en door elkaar. Hoe kunnen we dat vasthouden?

Formeel

Gemeente en Vereniging Plaatselijk Belang Workum betrekken bewoners en ondernemers bij te ontwikkelen beleid. Activiteiten van stadsbewoners en ondernemers gericht op het verhogen van de leefbaarheid en aantrekkingskracht van de stad worden positief benaderd, ook als ze niet in het geldende bestemmingsplan zijn voorzien. Er wordt zorg gedragen voor een aantrekkelijke stad voor jong en oud.

Informeel

Verenigingen koesteren hun vrijwilligers. Nieuwkomers worden welkom geheten en uitgenodigd mee te doen met activiteiten in de stad.

Bestaande
woningen in
Workum

De stad Wor-
kum met de
nieuwe uitbrei-
dingswijk Tho-
mashof

Wonen

Workum is een fijne stad om te wonen. Als uitbreidingsgebied is Thomashof aangewezen. Dit gebied biedt nog voldoende ruimte voor de komende periode van 15 jaar. Daarnaast zijn er invullocaties. Daar waar dit ruimtelijk, functioneel of qua overlast winst kan opleveren is een invulling met woningen op zijn plaats. Wat gelden er voor randvoorwaarden?

Beeld

Nieuwe woningen moeten passen in het gebied waar ze worden gebouwd. In het oude deel van de stad zijn de bouwstijlen uit het verleden inspiratiebron, maar dit mag op een eigentijdse manier worden uitgewerkt. In jongere gebieden is meer vrijheid voor moderne architectuur. Het moet in Workum vooral om grondgebonden woningen gaan. Gestapelde bouw is slechts zeer incidenteel en op daarvoor geschikte plaatsen denkbaar (bijvoorbeeld ten behoeve van ouderen/zorg).

Aard

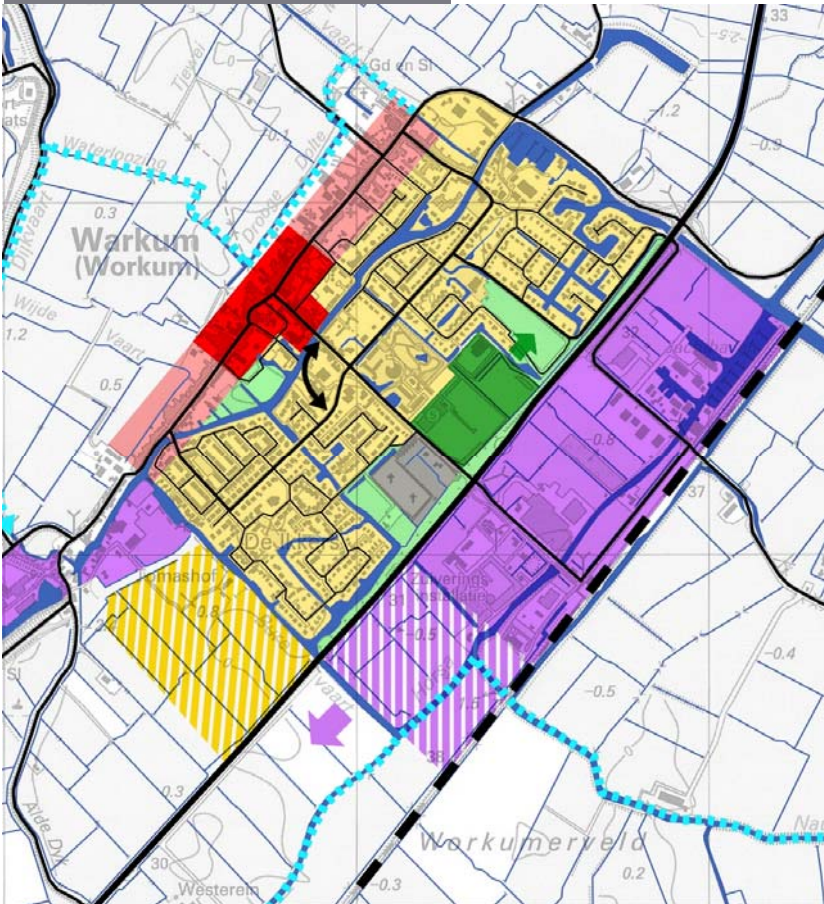
Nieuwe woningen moeten voorzien in woonruimte voor jong en oud en in koop en huur. Dit betekent zowel huur- als koopwoningen, levensloopbestendige/ouderenwoningen en gezinswoningen die aansluiten bij de financiële draagkracht van deze doelgroepen.

Bedrijven

Uitbreiding bedrijven

Mogelijke uitbreiding bedrijven

Mogelijke uitbreidings-richting van het bedrijventerrein van Workum

Werken

Workum is vanaf het verre verleden al een nijvere plaats. Levendigheid en bedrijvigheid moet Workum zeker behouden. De bewoners van Workum zien graag:

- mogelijkheden voor ambachtelijke bedrijvigheid en kleine ondernemers in het centrum;
- mogelijkheden voor het combineren van wonen en werken;
- stimuleren van kleinschalige bedrijvigheid en startende ondernemers op het bedrijventerrein;
- benutten van de mogelijkheden die er liggen voor het versterken van de werkgelegenheid op het gebied van toerisme, recreatie en zorg;
- aandacht voor de landschappelijke inpassing van bedrijventerreinen.

In het algemeen is Workum van mening dat eerst de beschikbare ruimte binnen de huidige contour van Workum moet worden benut en zo intensief mogelijk. Pas daarna komt uitbreiding van het terrein Burevaart in beeld. Afhankelijk van de vraag in de markt kan hier aan watergebonden bedrijvigheid of regulier bedrijfsterrein worden gedacht.

Concentratie centrumgebied
voorzieningen

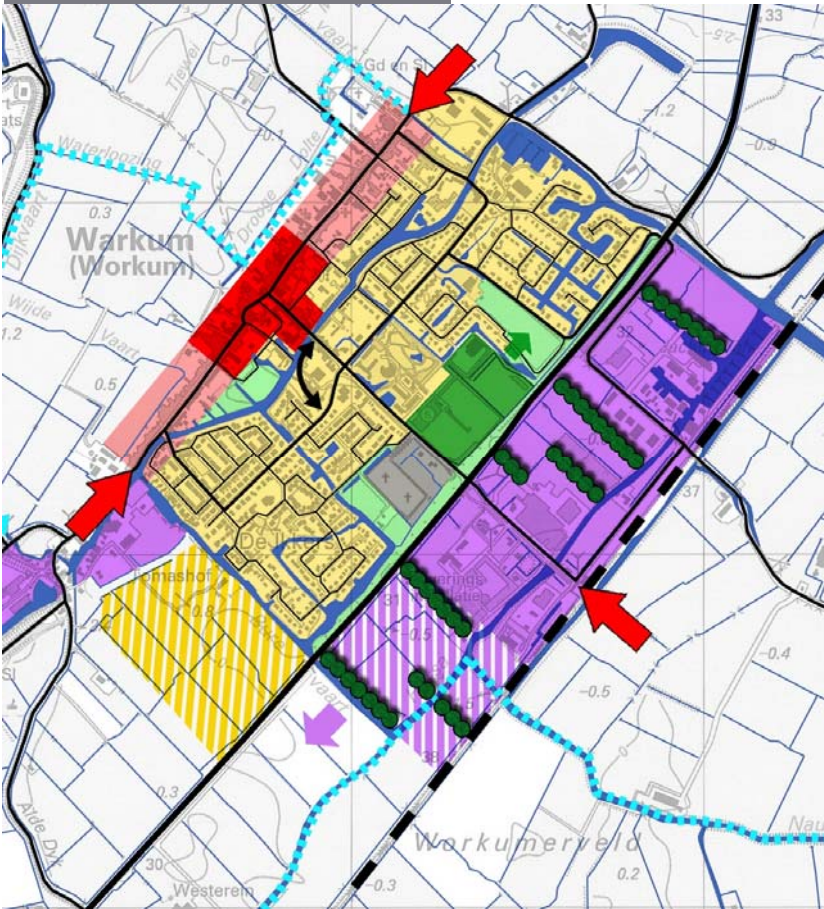
Aanloopgebieden

Versterken toegangspoorten

Gewenste wandel- en fiets-
route

Concentratie gebied centrum-
voorzieningen met aanloopge-
bieden, toe-
gangspoorten en
wandel- en
fietsroute

Voorzieningen

Workum heeft een goed voorzieningenniveau. Dit zal onder druk komen te staan door krimp en schaalvergroting. De stad is erbij gebaat om de voorzieningen zo goed mogelijk overeind en bereikbaar te houden.

Winkels e.a. centrumvoorzieningen

Er wordt veel waarde gehecht aan het behoud van de levendigheid van het historische lint dat wordt gevormd door Noard, Merk en Súd. Aan de andere kant is er door de verplaatsing van de supermarkt naar de Hearewei een nieuwe routing ontstaan als het gaat om winkelvoorzieningen. Daarom wordt ingezet op:

- een compact bundelingsgebied voor nieuwe winkelvoorzieningen dat een deel van Noard en Súd, een deel van de Begine en de gehele Merk beslaat;
- behoud van de rechten van bestaande winkelvoorzieningen daarbuiten;
- realisering van een aantrekkelijke wandel- en fietsroute tussen de locatie van de supermarkt aan de Hearewei en het noordelijke gedeelte van de Begine;
- stimuleren van versterking van de toegangspoorten (uiteinden van het historische lint en omgeving station);
- behoud van de levendigheid van het historische lint door, daar waar winkels verdwijnen, ambachtelijke activiteiten en kunstnijverheid of andere op het publiek gerichte functies toe te staan.

De sportvelden
in Workum

Huidige zwembad
en sporthal
in Workum

Sport, onderwijs en cultuur

Het behoud en de verbetering van de onderhoudstoestand van de sportaccommodaties, de Klameare en de scholen is een belangrijke wens. Deze voorzieningen zijn voor Workum van levensbelang. Daarnaast moet in de uitbreiding van kinderopvang en buitenschoolse opvang worden voorzien.

Om de gewenste verbetering tot stand te brengen is een creatieve benadering nodig waarbij efficiëntie wordt omgegaan met ruimte en middelen. Een meerderheid van de stad spreekt zich als volgt uit:

- Het behoud van het zwembad is voor een stad in een waterrijke omgeving van groot belang.
- Het zwembad en de sportvoorzieningen liggen nu op een goede plaats.
- Combinaties van het zwembad met commerciële functies zijn denkbaar mits deze niet ten koste gaan van het centrum.
- Een discussie over bundeling van voorzieningen mag worden heropend zolang dit met kleine stappen gaat in een intensieve en open dialoog met betrokkenen. Het is erg belangrijk dat de schaal van het totaal in de gaten wordt gehouden en het behoud van de identiteit van de te combineren functies. Een bundeling zou al kunnen ontstaan door de koppeling van twee of drie functies in de Klameare.
- Behoud van de huidige bundeling van sportvoorzieningen (overdekte sportaccommodaties, voetbal, tennis), intensivering van de onderlinge gebruiksmogelijkheden en een uitbreiding van het gebied in oostelijke richting is een mogelijkheid die mede onderzocht kan worden.

Pottenbakkerij
Workum

De haven van
Workum

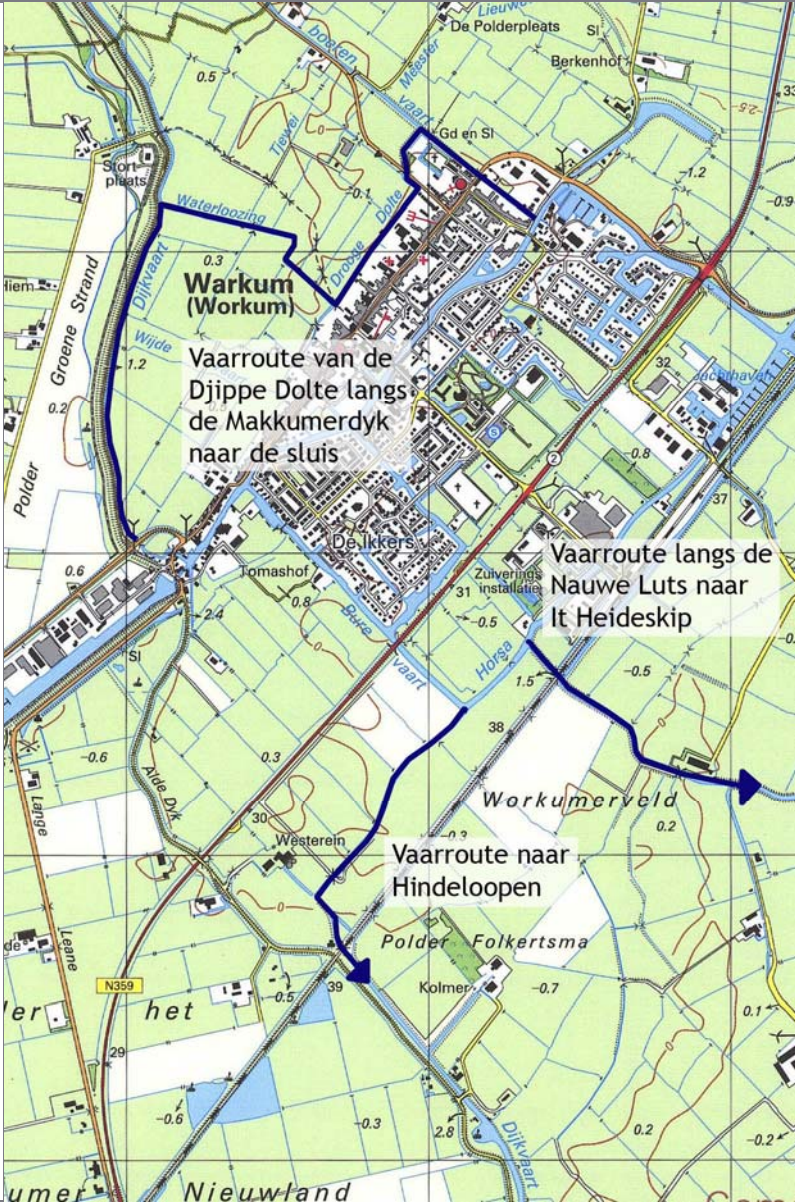
Historische
scheepswerf

Toerisme & recreatie

Workum heeft volop kansen voor toerisme en recreatie die nog beter kunnen worden benut:

- De stad beter promoten onder meer voor wat betreft kunst, cultuur, pottenbakkerij en musea. Hier ligt een taak voor de VVV in samenwerking met de gemeente en ondernemers.
- Behoud en versterking van de verscheidenheid aan culturele instellingen en activiteiten.
- Een stimulerend beleid ten aanzien van vestiging en activiteiten van kunstenaars (o.m. kunstroute).
- Uitnutten van mooie oude gevels (stadswandeling, informatie, stimuleren van onderhoud en verbetering waar dat nodig is).
- De capaciteit van de sluis vergroten.
- De toegankelijkheid voor de watersporter vergroten. De binnenkomende watersporter zou maar één keer moeten betalen voor sluis en bruggen. Helemaal mooi zou een combinatie met een kortingspasje zijn, voor de plaatselijke bezienswaardigheden, winkels of horeca.
- De toerist beter ontvangen door passantenplaatsen, aanleggelegenheid en bijbehorende voorzieningen te versterken (o.m. sanitair). Er worden makkelijk te benutten aanlegplekken gerealiseerd dicht bij aantrekkelijke delen van de stad. Mogelijkheden zijn de omgeving van de Stêdspölle (met behoud van het groene karakter) of de omgeving van de Klameare.
- Voorzien in camperplaatsen op een centraal in de stad gelegen locatie.

- Het dagrecreatieterrein it Soal en het strand opknappen. Hier zou een zeilcentrum kunnen worden gerealiseerd waarvandaan wedstrijden worden georganiseerd. Hier is ook een kleinschalige horeca mogelijk.
- Verplaatsing van Culterra nastreven. Bij de heersende zuidwestenwind zullen stad en recreant minder geurhinder ondervinden.
- De lengte van het toeristenseizoen verlengen. Slechtweervoorzieningen zijn daarvoor noodzakelijk. Gedacht wordt aan het versterken van het imago dat Workum heeft op het gebied van kunst, ambacht en cultuur. Tevens behoort het oprichten van een filmhuis met een aanbod voor het hele gezin tot de mogelijkheden.
- Verbeteren van het netwerk voor de routegebonden recreatie. Het wandelen, fietsen en varen vanuit Workum is interessant voor de stadsbewoners én de bezoekers van de stad. Een specifieke wens is de opwaardering van de fietsroute naar Hindeloopen en de uitbreiding van vaarroutes in en om Workum voor kleine bootjes (zie de hierbij horende kaart).

Opwaardering van de Begine als verbinding tussen station en binnenstad

De openbare ruimte, het verkeer & het parkeren

De inwoners van Workum zijn het eens over de provinciale weg. Vermindering van het aantal aansluitingen is hier niet gewenst. Zoals het er nu uitziet is het behoud van de huidige rotonde bij de Spoardyk en de opwaardering van de afslag Trekdyk tot T-aansluiting tot circa 2050 het uitgangspunt. Dit strekt zich uit over een zodanig lange termijn dat het buiten de planperiode van deze stadsvisie valt.

Bij een aantrekkelijke stad met een redelijk goed voorzieningenniveau hoort een toestroom van verkeer en een parkeervraag. Hoewel de doorstroming van het verkeer in het hoogseizoen wel tot problemen leidt, is deze met behoud van het aantrekkelijke karakter van het gebied lastig te verbeteren.

Er zijn wel twee situaties die om een opwaardering vragen. Dit zijn:

- De inrichting van de Begine. De huidige inrichting met plantenbakken is gedateerd. Mede gezien het betrekken van de Begine bij het centrumgebied is een herinrichting gewenst.
- De route van het station naar het stadshart. Deze route vormt een belangrijke entree voor de stad. Zeker als Workum in de toekomst aangedaan wordt door de stoomtrein, wint deze entree van de stad ook aan betekenis voor toeristen en recreanten. Het versterken van het groen op de overgangen naar het bedrijventerrein, en het verruimen/lichter maken van de fietstunnel onder de N359 zijn ideeën die hier kunnen worden opgepakt.

Workum in het
landschap

Zicht op lintbe-
bouwning vanaf
zeedijk

Natuur, landschap & landbouw

Workum heeft een bijzonder fraaie kant daar waar de historische stad grenst aan het open landschap. Maar Workum heeft ook enkele plekken waar aandacht voor de landschappelijke inpassing gewenst is.

De overgangen van bedrijventerrein it Soal naar het landschap zouden verbeterd moeten worden. Dit kan door sanering en vervanging van bebouwing (bijvoorbeeld indien Culterra kan worden verplaatst) of door beplanting langs de Súderseeleane. Deze zou als een filter van bomen de harde contouren van het bedrijventerrein enigszins kunnen verzachten.

Ook de overgangen van de provinciale weg richting het bedrijventerrein vragen aandacht. Hier liggen grootschalige loodsen die het aanzicht in oostelijke richting bepalen. De tussenliggende zone biedt kans ook hier met beplanting de situatie te verbeteren. Dit hoeft niet door alles weg te planten, maar juist door de bedrijfspercelen als uitgangspunt te nemen en deze deels te beplanten zodat een afwisseling ontstaat van zichtbaarheid van bedrijven en groen.

Het landschap rond Workum wordt voor een groot deel beheerd door agrarische ondernemers. De ligging in het Nationaal Landschap nabij belangrijke natuurgebieden is een kans. Duurzame landbouw moet worden gestimuleerd en kan ook een toeristisch recreatieve betekenis hebben (informatie over natuurwaarden, natuurproducten).

Colofon

Opdrachtgever
Vereniging Plaatselijk Belang
Workum

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs
Mischa Teensma

Vormgeving
BügelHajema Adviseurs
Nelleke Linthorst

Projectnummer
058.14.01.05.00

Voor de beelden in deze Stadsvisie is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Workum.nl
- Panoramio - Google Earth
- Workumer Krant Friso (foto pag. 4)
- Gebiedsplan Nijefurd - Zuidwest Friesland
- Grote Historische Provincie Atlas
- Topkaarten Nederland

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort